

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

In alieno cœlo melior.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

rum omnium species prorogenit, aeternaq; siant, quatenus rerum opifex hanc mundi molem du-
A rare permiserit. Ad hanc igitur secunditatem numismata nos invitant, in quibus ipsa prolixis suscep-
tis monumentis celebrata est. Nam in Julia Pia Aug. numo Dea ipsa cum pomo septe ostentat, cu-
ja inscriptio est, VENUS FELIX. In alio ab una facie, FAUSTINA AUG. ANTONINI AUG. FIL. Ab al-
teram signum molliter stat lava conto innixum, dextera pomum exportigens, cum inscriptione, VE-
NUS S.C. Quoniam vero plurimae sunt hujusmodi species, quotidieque hominum manus attre-
funtur, his modum imponemus.

D E P E R S I C O.
P E R S I C A M I L I T I A . C A P . X V .

Lladadam, molles Persarum reges selectorum suorum mille numero thoraces malis insignire
consuesserunt: qua de causa Melophori appellabantur. Sed quoniam hoc forte Persicum erat ma-
B lumen patrumque nomen secum transferret, invitauit nos nominis recordatio, ut de Persico pomo dictio-
nem nostram prosequamur, rei quidem serie id ipsum depositente.

A C H T U S . C A P . XVI .

Sunt qui pomum hujus acore considerato, qui gustus appetentiam mirifice, quantumlibet etiam
matuimus expergefaciat, acutum hominem ex Persici vocabulo significari putent, cum praelertim a-
pud Plautum legerint, *Qui Persicus sapit.* Ceterum hoc non a pomo, sed a gente deducitur, quam tali
pradicant ingenio autores tradunt. Quibus enim purius est cœlum, eo acutore sunt ingenio: Et, ut
inquit Cicero, *persicaciores sunt qui ad Orientem, quam qui ad Septentrionem habitant: quod nul-*
la illa de causa provenit, nisi quod actus mentis ex calore nascitur, & vigorem inde suscipit. Quare
multa majora & veriora contemplamur aestate, quam hyeme, quoniam brumali tempore ex crassi-
tudine aeris habetiores sumus, & frigore pigriores: vis enim ipsa mentis ab igni, id est, a celo est:
tunc quod verissimum est. Juvenalis ait,

Sumnos posse viros & magna exempla daturos,

Ver vecum in patria, crassaque sub aere nasci.

C IN ALIENO COELO MELIOR. C A P . XVII .

ALi hominem qui domi vel sedentiosus, vel tetro aliquo flagitio insignis fuerit, in alieno tamen
celo, aut patria profecerit, in viamq; redierit, omni animi deposita pravitate, per Persicum o-
stante propere quod ajunt, pomum id in Perside, unde translatus est, venenifice fungi, caq; de cau-
stam transmissum, ut nobis venenum esset; in Italia tamen mutato solo naturam etiam mutaverit, & sa-
labre repertum sit: quam quidem in opinionem admittit Columella, dum scribit:

Pomis que barbara Persis

Miserat, ut fama est, patriis armata venenis.

At nunc exposui parvo discrimine letbi,

Ambrofios prabent facios ubilita nocendi.

Hinc illud
Plauti, acce-
tum in pa-
tores, in
Bacchidib.
& Horat. in
Art. Pois.
Italo persi-
fus accet.
Ingentia a-
cutoria ubi.
Satyras 10.

Hinc pomum ejus innocuum argis experti, ait Plinius, neque alium eo pomo innocentiorum esse ei-
bun. Dioscorides stomacho Persica tradit accommodata, qua si matura comedantur, alium leni-
D ante: si acerba, sifstant, quorum alterutro pro tempore & loco opus est. Et nos Romæ aliquando le-
thalic correptimorbo, quo stomachus nihil cibi prorsus admittebat, & inmissum evomebat evestigio,
post diu duram inediā non alio cibo adjuti per tres continuas hebdomadas, quam singulis pomis
hujusmodi in singulos dies ex vino acceptis, hac una opella præter amicorum omnium, atque adeo
Medicorum etiam spem, reviviscere potius quam convalefcere vili sumus. Sed enim quod de fructus
hujus transmigratione à Persis fertur, vel ut plures tradunt ab Æthiop. in Agyptum malo animo
transmissi naturam soli benignitatem commutasse, saltes sentire Callimachus videtur, qui Persicum in
Agypto primum satum inquit è Perso verbis his: καὶ τετίτησ αἴσιος ἐμέροπος, οὐ πόδαρες αἴσιοτε
καὶ. Nicander vero Mycenis primum satum contendit his versibus,

Plin. l. 15. 5.

Pomi Persi-
ei virtus.
Ar Persico-
rum omne
genus dam-
navit Ga-
lenus l. 1. de
alimenta
culantibus

Πέρσος οὐ ποτὲ ποσὶ λεπίῳ καθάρισε γάτα
Αύχει δεστρούξει ἐξηγράψαντα μελέτην
Πόνη μυκτωδίαι την τελείωσιν θέγειν.

Quam quondam, Persicus, post quā Cephia tigrit
Littera, preficit clarius cervice Medusa
Dona Miseni telluri tradidit.

Not. Matheolus in Dio. c. l. i. c. 131. & 146. Et eruditiores negare Plinius inquit, eam ex Perside propter supplicia translatam, sed à Persephi satam, & ob id Alexandrum illa coronari videntes ibi instituisse, in honorem atavi sui. Fabulatur autem eam semper folia & poma subnascentib. aliis habuisse, cuiusmodi est citrorum natus.

Qui vero pomum hoc venenatum in Persis gigni putaverunt, decepti forte sunt nominis viciniam id de Persa diligentiores tradunt, quæ omnino illa est, myxis rubefacta b. simis (prunis cunctis sorbis insita) in Aethiopia lethalis, in Aegypto salubris, quamvis Columella poetica locutus utrumque confundere videatur, quæ tamen ille ex Nicandro mutuat, apud quem videnda Commentaria, ubi de phalangis agit.

SILENTIUM. CAP. XVII.

Inter picturas omnino multas, quibus Aegyptii silentium significabant, Persicum etiam his admiscuere, eaq; de causa arborem eam Harpocrati de dicuntur: fructum enim habet cordis, folium lingua simile, quasi sermonem, qui fructus est intelligentia, sedē in corde, non in lingua habere decet.

COR. CAP. XIX.

Scio, intellege. Sane cor perid pomum ostendit a vulgo innotuit, ut id repete superfluum videatur, tum nostro praesertim ævo juvenes puellæq; passim Persico telo transfostra missent, quæ cordis incularati indicia sint. Quin & Medici pomum id cordi tradunt mirifice conferre, naturamq; iuncta cordis figuram impressisse, ut cui esset genitum parti vel ex ipsa specie paterfaceret. Ex quoq; manifesta sunt, quæ Plutarchus libro de Iside & Osiride conferit, ipsi arbore hanc Iridisfusilli lacram, quod pomum ejus humani cordis figuram, folium vero lingua p̄r se ferat. Nam cum sis ~~magis~~ n̄ sit, cunctam ho cindicat intellectu primam concipi, sed parum hoc prodesse, nisi etiam in mortarium sum enuncietur.

VERITAS. CAP. XX.

Quod si pomum adhærente folio uno tantum pinxissent, veritatis id signum erat, quippe quod ea species linguan cordi conjunctam ostendit, ac perinde sermo cordis ipsius penetrata adspicit, non aliud quippe sentiat, aliud proto loquatur: cuiusmodi orationem ingenue & circa faculum loquentis esse debere diximus in Bulha. Quare Gregorius ad Joan. Episcopum Ravennatem scribens, Christiani viri officium esse monet, ne aliud ore loquatur, illud in corde habeat.

CÆDES MULTIPLEX. CAP. XXI.

Sunt qui cædem multiplicem, omni truculentis perpetrata m. stragemq; multa editam occisione, significato si velint, nucem ipsam Persicam cornem spoliatam preferant; nempe quod in catchevd offeo malum dicere in tegumento, omnium telorum, quæ punctum c. simq; ferat, & quibuscumque modis laudent, signa vulnera q; impressa conspicuntur: ut in nulla propemodum re magis quam in eo cortice multipliciter dilaniando naturali scivire gestiverit.

CURÆ VARIÆ. CAP. XXII.

Non aliud fugacius, longissima decerpo bidaui mera ill cogit, se venundari. Hac Plin. l. 15. c. 12. Alii significatum ad animum transferunt, qui variis curis sollicitudinibusq; sit undecumq; exultatur, ut nullum sit ærumnarum anxietatumq; genus, quo se non afflictitum sentiat, viceq; suam miserrime deploret.

BONA CITO LABENTIA. CAP. XXIII.

Fuerunt & qui ætatis florem, & unumquodque bonum, quod celeriter deficeret videretur, atq; adeo humanæ ipsius vitæ imbecillitatem perdecerptum Persicum & in lance possum non impetrum die erēt hieroglyphicū. Pomum enim nullum aliud fugacius, longissimumque decerpo bidauidarit, cogatq; se quamprimum venundari: quod non immixto mirantur rerum naturalium scriptores, cum ad ejus pretia respiciunt: nullius, unquam majora, cū memoria proditū sit, tricenisi numis singula donum.